

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške plice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 75.

V Ljubljani, v ponedeljek 4. aprila 1887.

Letnik XV.

Kvirinal in Vatikan.

I.

Preteklo je vže sedemnajst let od dné, ko so Piju IX. slavnega spomina, lastni njegovi sinovi, vzeli iz rok svetno posestvo in državo. Roparski ta čin vzbudil je veliko veselje po liberalnem svetu, posebno pa v kraljestvu Izraela. No, mislili so, tudi očitno rekli, zopet je cerkev katoliška za korak bliže svojemu poginu. Poglavarju je odvzeta vsa moč, gotovo toraj se ne bode več dolgo časa mogla vzdržati disciplina in ko ta izgine, razrušila se bode cerkev sama po sebi.

Toda poleg vidnega glavarja ima cerkev naša tudi nevidnega t. j. Kristusa samega. In res! Ako se ozremo v zgodovino nazaj, videli bodemo, da je vselej, ko je bila sv. cerkev v veliki nevarnosti, posegla vmes vsegamogočna roka božja.

Leta 1870 zedinili so blaženo Italijo — kaki možje, s kakimi pomočniki so jo zedinili, ni mi treba praviti, vsaj je nam vsem še v predobrem spominu. — To zedinjenje izvršilo se je po znanih krivičnih načelih liberalnega stoletja našega. Ta načela so: „Moč pred pravico“ — „dovršeno delo“ — „volja naroda“ — „volja postavodajalcev“ itd. Na ta krivična načela oprte, pridrle so divje druhalci pred večno mesto . . . edinit Italijo. Sv. očeta potisnili so v njegovo palačo Vatikan, a v bližnji Kvirinal vselil se je kralj-galantuomo, ranjki Vittorio Emanuele. Na ta surovi način odvzeli so sovražniki cerkve večno mesto papežem, potem, ko so ga imeli v posestvu stoletja in stoletja!

Ako toraj le nekoliko pomislimo, takoj vidimo, po kakem krivičnem potu je nastalo dandanašnje kraljestvo italijansko. In ker krivično pridobljeno blago ne more imeti blagoslova, je pač naravno, da se tudi zedinjena Italija ne more ponašati s posebnim blagoslovom božjim. In res leto za letom prihajajo nove nadloge nad mlado kraljestvo, naj si že v podobni kolere ali potresov, povodnji ali suše, pogostih ministerskih kriz ali pa drugih nesrečnih podvzetij — na vseh straneh Italija propada.

Ni pa lepa Italija kmalo bila še v taci zahregah, kakor je danes. Stari Depretis, da si na

postelji, dan na dan kliče k sebi ministre in se posvetuje, kaj da mu je vkreniti z državnim zborom, kaj z nekterimi neljubimi ministri, kaj z upornim (?) generalom Genè-jem, a do končnega vspeha ne more priti. Več ko tri tedne koval je Depretis novo ministerstvo, a končno prikazal se je z istim spremstvom pred poslance narodove, a bil je prav slabo sprejet. Zopet je v stiski; zopet posvetovanja z ministri in kraljem ni konca, ne kraja. Ako državni zbor razpusti, utegne se mu mala večina, katero še ima, popolnoma razbiti.

In da postane stiska še večja, prišel je general Genè do nesrečne misli, da je izročil tisoč pušk abesinskemu generalu (Raz Alula) proti temu, da je izpusil italijanske vjetnike grofa Salimbeni-ja, in druge. Vsi listi so jednoglasno padli nad ubozega Depretisa in Robilanta. Ta podtakne vso krivdo generalu Genè-ju, in mu vzame poveljništvo v Afriki. „Da, kriče časniki, izročil je divjakom tisoč pušek, da bodo lože streljali na naše sinove.“ Te puške prodal je nek švicarsk trgovec Abesincem, toda italijanski ogleduhi so jih zavohali in konfiskovali.

Vrhu vsega tega pa je med narodom po Italijanskem velika beda, posebno po Kalabriji in Siciliji. Leto za letom več ljudi prodá malo svoje imetje in se podá v Ameriko. — Leta 1886 izselilo se je do 162 tisoč Italijanov. Največ jih je odplulo v severno Ameriko, mnogo pa tudi v Brazilijo. — Se vé, da je med temi največ siromakov, koji ne nesó v novi svet družega, nego pridnost in zdrave roke.

Ako še pomislimo, da je vsled potresa na tisoče ljudi brez strehe in brez kruha, da je zaradi presilnih davkov ljudstvo popolno izmolzeno, v blaženi Italiji ni vse tako, kakor bi imelo biti. Še slabša pa je moralna stran prebivalcev nesrečne Italije. Od predavnega časa rovali so tam oglarji (Carbonari), framasoni, Mladoitalijani, sedaj brezbožni in brezverni liberalci in republikanci. Ropa se pri svitem solnceu, gospódka in postava nimata nobene veljave, kralj se ne spoštuje, se celó ne pozdravlja. Po tem takem se ne moremo več čuditi, da je v Italiji toliko in toliko izseljevanj. „Nisi Dominus aedificaverit domum, in vanum laboraverunt, qui aedificant eam.“ Ps. 126, 1.

II.

Tako v Kvirinalu. Kaj pa v Vatikanu? Tudi tukaj že dobrih sedemnajst let zdihuje namestnik Kristusov; toda naj so tudi sovražniki cerkve mislili, da je zedinjena Italija papeštvu zadala smrtni vdarec, zmotili so se. Brez strahu moremo reči, da je papeštvo danes v večji časti ter ima mnogo več veljave, kakor pred 17 leti. Kljub temu, da leto za letom prihajajo sv. cerkvi sovražne postave, vendar opazujemo, da se zavest katoliška čedalje bolj širi in učvrstuje. Vlada italijanska grabi sicer cerkvene dobrine in posestva, tira Bogu posvečene menihe in nune iz mirnega zavetja itd., a na drugi strani pomagajo sv. očetu dobre roke z obilno miloščino. In s temi prostovoljnimi doneski Leon XIII. izvršuje z občudovanja vredno previdnostjo višjo pastirsko službo svojo. Na vse strani širnega svetá razpošilja blagovestnike sv. vere, kateri mu nabirajo in pridobivajo novih sinov in hčera. Velikodušno podpira umetnost, ustanovlja visoke šole, zida in gradi bolnišnice in sirotišnice, ter bogato podpira siromake in ponesrečence. Pogostoma govori svoji čredi in vselej z navdušeno besedo in krasno obliko. In ker je v neprestani dušni zvezi s škofi raznih narodov in krajev, pred vsemi drugimi dobro pozná nevarnosti, ktere preté sv. cerkvi in družbi človeški sploh; zato pa kaj rad opozarja in svari vladarje in ljudstva sploh pred raznimi skrivnimi društvi.

Da varuje svojo samostojnost in dostojanstvo, povdarja pri vsaki priliki krivico, ktera se godi papeštvu, cerkvi in družbi sploh vsled ropa, ktereга so izvršili Italijani leta 1870. Vsako novo krivično postavo od strani vlade v Kvirinalu obsodi in sicer očitno in nevstrašeno pred vsem svetom.

Kdo bi se toraj čudil velikemu spoštovanju, koje imamo vsi katoličani do Leona XIII.? Vsaj ga odlikujejo tudi najmogočnejši vladarji svetá, dasi niso katoličani. Devetdesetletni nemški cesar odlikuje ga pri vsaki priložnosti. Ko je bil v prepiru s Španjci, komu je dal razsodbo? Umberto prvemu? Kaj še — sv. očetu Leonu XIII. Ko je bil Bismark letos v zadregi zaradi septenata, kam se je obrnil? Ne v Kvirinal, ampak v Vatikan! V veliki časti je vrhovni glavar katoliške cerkve celó tudi pri turškem sultanu, pri kitajskem cesarji itd.

LISTEK.

Gledišča solnčna in senčna stran.

(Govoril v „Katoliški družbi“ A. Kalan.)

(Dalje in konec.)

Imejmo to živo pred očmi in lahko si bomo razjasnili, zakaj se dramatika na odru dandanes toliko laska svojemu občinstvu. Nesvesta si svojega pomena, tudi ne izpolnjuje več vzvišenega namena: z lepim mikati in po lepem voditi k dobremu. Zato ona le raji hvali človeške strasti, dobre in slabe vse vprek; le malo kedaj graja obstoječe napake; če pa to stori, že poskrbi, da s tem nič ne zbóde svojega občinstva.

Tragedije si ne moremo misliti brez katastrofe, brez prizorov, ki občinstvo pretresajo; a naši dramatik vedó, kako slabih čutnic so ljudje „nervoznega“ našega stoletja; za to Bog ne daj, da bi koga ta katastrofa kaj preveč zadela: da bi ga

morda katastrofa opomnila na njegovo lastno življenje, da bi ga zbadala, učila, svarila; o tega ne, vsaj ne učiti, svariti, boljšati, mar motiti, to je namen igrar, pravi Göthejev vodja; zato poskrbé pisatelji za take katastrofe, ki občinstvo toliko pretresejo, kakor će berejo, da se je tam daleč v Ameriki zgodila silna nesreča na železnici: mnogo ljudi je pohabljenih in pokončanih; ali da je tam doli na južnojezerskih otokih silen vulkan začel bruhati in podsul cele okraje. Ah, ubogi ljudje, ah, žalostni kraji, tako toži nežnočutni bralec ves pretresen in poln milovanja za nesrečne, pa bere dalje: pobiralo se bo za ponesrečene, zdaj je pa ozdravljen: katastrofa mu ne bo škodovala; in ozdravljenih čutnic reče: E kaj, to vedno beračenje! — Take so tudi katastrofe po modernih tragedijah. Kje daleč v Indiji-Komandiji poiščejo svoje značaje; s takimi tujimi značaji izvršujejo igre, rišejo katastrofe in, hvala Bogu, prenaša jih rahločutno občinstvo glediščno.

V veselih igrarh treba grajati napake, jih smešiti itd. A kako to doseči, da bi ne grajal obiskovalcev, ki kakor ljudje niso brez slabosti? Pa pisatelj

pozná svoje ljudi; on vé, da imajo ljudje celó radi, če kdo graja kake ljubeznjive napake, jih ljubeznjivo graja z besedami, ki so bolj hvali nego graji podobne; tudi moderne slabosti lahko smeši, ker zanje je odgovoren duh časa in kako naj bi človek plaval proti valovom? Ko bi pa pisatelj stvar resno prijel in začel šibati vkoreninjene napake in razvade, ko bi hotel ljudem nekoliko vest izprašati: takemu bi obiskovalci kmalu pokazali, kako jim je v čisljih, ker bi mu polno praznih prostorov pustili, da jih porabi, kakor mu drago, sami bi pa doma ostali in si tožili: Glejte ga predrzneža, kaj mu na misel pride, kako si upa . . . ?

Posebno bi pa zadel v sršenovo pa tudi v osje gnezdo, ko bi kdo hotel razkrivati naše razdjano socijalno življenje; šibati razmere in jih smešiti; to bi bil greh proti človeški družbi, ktereга bi mu glediščno občinstvo nikoli ne pozabilo. Toda čemu to, vsaj moti se lahko drugače. Kdo ne pozná v tem oziru Birch-Pfeiferjevih iger, kterih ima v prevodu nekaj tudi slovenska dramatika, kako mikavno in ganljivo nam tû slikajo življenje ljudi v kaki od-

Ako nekoliko premislamo današnji položaj Kvirinala in Vatikana, pač moramo pripoznati, da ideja papeštva postaja od dné do dné močnejša in trdnejša, a da zedinjena Italija stoji na prstenih nogah in da morebiti nismo daleč od časa, ko se bodo vršile velike spremembe, o katerih se zná Italija razrušiti, papežu pa oropano povrniti, da tem vpešnejše dela za časni in večni blagor človeštva.

Politični pregled.

V Ljubljani, 4. aprila.

Notranje dežele.

Kakor je že znano, predložili so poslanec dr. Fandrlik in tovariši zbornici poslanecev načrt novega volilnega reda za *Moravsko*. Na Moravskem je ogromna večina prebivalstva čeho-slovanska in vendar ji Nemei že dolgo četrletje kratijo politične pravice. Fandrlikov volilni načrt namerava čedom priboriti večje število poslancev. „Deutsche Zeitung“ takoj porabi to priliko, da vdriha po Čehih. Trdi namreč, da je vlada večini obljubila in celó odločila že čas, kedaj Fandrlikov načrt postane postava. Velika nevarnost za moravske Nemece! Kedar dobi nemški narod trohico pravice, tedaj se Nemcu godi krivica. Tako saj modruje „Deutsche Zeitung“.

Več *českých poslancev* je vprašalo naučnega ministra, namerava li vlada prevzeti česke gimnazije v državno upravo. Minister Gautsch jim je odgovoril, da bo svoj preosnovalni načrt objavil meseca julija.

Mestni zbor v Opavi je po deputaciji naznanil g. deželnemu predsedniku grofu Merveldtu, da noče imeti v mestu českega gimnazija. Ta deputacija pa ni nikakor zastopala večine mestnih odbornikov, kajti na dotični poziv župana dr. Rodlerja se je oglasilo izmed 25 odbornikov le 9 za deputacijo. Deputacija je tožila, da Čehi kalé mir v deželi. Vedno stara pravljica o volku in jagnjetu.

Zagrebski listi poročajo, da je dr. David Starčević vložil priziv proti zaporu. Banski stol je priziv zavrnil. Tako poročajo „Nar. Nov.“.

Ni še dolgo, ko so vse stranke v *ogerskem državnem zboru* glasovale za svoto, ki je neobhodno potrebna za črno vojsko. Pokazali so svetu tudi Ogrji, da so v resnih časih pripravljeni darovati za državo življenje in premoženje. Komaj pa se na političnem obzorji razgubé črni oblaki, ki naznanjajo vojsko, kratkočasijo se Madjari po svoji stari navadi z napadi na vojake. Nedavno smo poročali o dijaškem shodu in interpelaciji v državnem zboru proti ministru za deželno brambo, baronu Fejervary-ju. Danes moremo o postanku te nepotrebne rabuke natančneje poročati. — Šestindvajset enoletnih prostovoljcev je delalo izpite za rezervne častnike. Ker pa so se gospodje premalo seznanili z nemščino, zaslužili in dobili so „nepovoljne“ rede v svojih spričevalih. To je dalo akademski mladini povod, da se je usmilila svojih „nesrečnih“ tovarišev ter drla k ministru, da bi v prihodnje kandidatje za rezervne častnike v madjarščini razkazovali svojo učenost. Minister je obljubil, da hoče — kolikor mogoče — vstreeči njihovi želji. Pripomnil pa je, da raznoterost jezikov v vojaški službi le slabi jednoto armade. Sprva so bili dijaki z ministrovim odgovorom zadovoljni; še le čez nekaj dni jim je prišlo na misel, da je Fejervary govoril kot avstrijski in ne kot madjarski minister. Madjarski listi so namreč popačili ministrov odgovor, češ, da je minister vse one imenoval neomikane, ki ne znajo nemščine. Vsled tega so se vršili že znani dijaški shodi, in je Košutov žlahtnik, poslanec Meszlény v zbornici nadlegoval ministra z interpe-

lacijo. Minister je pa naravnost svaril politične sitneže, ki hujskajo in dražijo mladino.

Vnanje države.

Ruski listi pišejo zadnji čas jako prijazno proti Avstriji, toliko ojstreje pa proti Nemčiji. Iz tega sklepajo nekteri listi, da se *Avstrija* in *Rusija* konečno le sporazumete v bolgarskem vprašanju. Tako piše Avstriji prijazni „Russkij Kurjer“: „Naravne in resnične razmere jako pospešujejo zvezo Rusije z Francijo: Nič manj nas ne veseli, da so se v zadnjem času tudi v Avstriji mnogo zboljšali nazori o Rusiji. Tudi na Dunaju presojujejo pravilneje in pravičnejše rusko nalogo na Balkanu. Več ne ovirajo Rusije, marveč želé odkritosrčno zvezo z Rusijo. To zvezo z veseljem pozdravljamo in trdimo, da bi morala Avstrija že davno v svojo in v korist večine svojega slovanskega prebivalstva približati se Rusiji. Rusija ni nikoli v dejanji nasprotovala Avstriji. Na Berolinskem kongresu se Rusija ni protivila, da Avstrija posede Bosno in Hercegovino. Rusija ni samopridno ravnala, ko je Suvarov prekoratil Planine z rusko armado, niti za časa ogerske vstaje, niti v Berolinu. Avstrija se spominja teh dogodkov, dan se jasni in postaja svetlejši. Avstrija naj pomni na Sadovo, kakor Francija na Sedan. Rusija mora z Avstrijo nasprotovati oboroženemu miru, katerega je zakrivil nemški državnik s pomočjo Anglije in s septenatom. Dogodke in mednarodne razmere moramo presojati, kakoršne so v resnici. Nekterim se zdí, da bi avstro-ogerska zveza izzivala Nemčijo na boj. A to ni res! Avstro-ruska zveza bi bila le najboljše zagotovilo evropskega miru, kajti proti tej zvezi bi nobena država ne pričela vojske. In Rusija rada podá Avstriji prijateljsko roko.“ — Z veseljem pozdravljamo te miroljubive besede in želimo, da postanejo kri in meso, kajti evropski narodi potrebujejo in želé si miru. Stvarni razgovori državnikov naj razsojujejo osodo narodom in vredé evropske zadeve, ne pa topovi in jeklo na bojnem polji.

Mnoge brzjavke poročajo iz *Petrograda*, da tam ničesa ne vedó o napadu na carja. „Standard“ je sporočil iz Kodanja o napadu, in tudi ta vest je baje izmišljena. — Večkrat so že listi pisali, da Giers izstopi iz ruskega ministerstva. Posebno zadnji čas Giersu preseda vplivni Katkov, ker mu očita v svojem listu, da ga vodi Bismark na vrvice. Katkov odločno tirja, da se Rusija loči od Nemčije. Zato se je nekda Bismark sam v Petrogradu pritožil proti Katkovu. In ko bi tudi bil car posvaril Katkova, kakor trdijo listi, vendar stoji Giersov ministerski stol na slabih nogah. Znaní so že štirje nasledniki Giersu: general Ignatijev, knez Lobanov in oba grofa Šuvalova. Ignatijev pa ima le malo ali nič upanja v sedanjih razmerah. Zapletel bi Rusijo prehitro v boj, a Rusija potrebuje in želi si miru, da se pripravi na odločilni čas. — Tudi kandidature kneza Lobanova, veloposlanika na Dunaji, ne moremo resno imenovati. — Mlajši grof Šuvalov, prejšnji veleposlanik v Londonu, je sicer znan kot spreten zagovornik ruskih koristi proti angležkim nasprotnikom. Nasprotnik pa je slovanski stranki v Petrogradu. Imenujejo ga „zapadnika“, ker so mu vzor ustave zapadnih držav. Ke bi ta državnik kedaj prišel na krmilo, preustrojil bi vso notranjo državno upravo. — Največ upanja ima stareji Šuvalov postati Giersu naslednik. Sedaj je veleposlanik v Berolinu ter v ozki zvezi z nemškim cesarjem. Če se preseli iz Berolina na Giersovo mesto, skušal bo zopet popolnem sprijazniti Rusijo z Nemčijo. Gotovo je, da javno mnenje v Rusiji ni zadovoljno z Giersom, in da se v kratkem odloči njegova osoda: ostati ali dati ostavko. — Rusko ministerstvo za notranje zadeve je dovolilo 200.000 rubljev za namene proti nihilistom v Rusiji in 100.000 rubljev, da jih preganjajo v inozemstvu. — Načelnik tajni policiji, tajni svetovalec Plehve, baje odstopi, naslednik mu bode general Čerevin. — V hiši št. 5, Cantelemonska ulica je našla policija več bomb in ponarejenih potnih listov. — Pobédonoscev snuje novo „sveto zvezo“ proti nihilistom. Dobrzanski postane načelnik „sveti zvezi“.

Bolgarski pravosodni minister, *Stojlov*, ostane več dni na Dunaji. V dotiko hoče priti z diplomati ter tako poizvedeti, kaj sta Rusija in Avstrija sklenili o bolgarskem vprašanju. Posebno bi rad vedel, bi li Avstrija potrdila novo izvolitev kneza Aleksandra. — Regentje agitujejo po deželi ter nabirajo prošnje iz raznih krajev, da bi Evropa zopet potrdila prejšnjega kneza. Kakor se nam dozdeva, pričakujejo Bolgari zastoj svojega „odrešenika“ Batenberžana. — Če evropske države ne potrdijo Aleksandra, skličejo regentje sobranje ter mu predložé novo postavo, po kateri se jim podaljša vladarska dōba za več let. — Bolgarsko vprašanje bo še dolgo vznemirjalo svet, dokler se narodi na Balkanu popolnem ne oprosté tujega jarma.

Vsi *bolgarski zarotniki*, ki so bili zapleteni v zadnjo ustajo v Ruščuku, so izpuščeni. Le Karavelov in Nikoforov ostala sta v ječi. — V Sofiji je 1. aprila močno snežilo. — Riza bej ostane še v Sofiji. — Regent Stambulov se posvetuje z deputacijo, ki je po Evropi iskala novega kneza, o predlogah, katere hoče vlada predložiti sobranju. Največ jim je na tem ležeče, da sobranje izreče zaupnico regentom in deputaciji.

Knez *Bismark* je 1. aprila praznoval svoj rojstni dan. Vojaške godbe so mu svirale „podoknico“. Princi, ministri in državni tajniki so mu osebno častitali. Od vseh strani je dobil knez voščila in darila. Dopoludne se je podal k cesarju, ki mu je tudi častital.

31. marca je prišel v *Bukarešt* Ruščuški prefekt Mantov na povabilo ruskega dragomana Jacobsona. Zvečer gresta sprehod, kjer dve osebi napadete Mantova s samokresom. Mantov je ranjen, vendar ne nevarno. Prijeli so več bolgarskih beguncev in tudi napovedovalca. Pri preiskavi izjavita, da sta se nad Mantvom hotla maščevati, ker je bil zadnjo zaroto v Ruščuku izdal vladi.

Irsko vprašanje je skeleča rana na državnem telesi mogočne Anglije. Leta in leta se že bojuje zatirani irski narod za svoje pravice. S krvjo in besedo odločuje se osoda prebivalcem na „zelenem“ otoku. Pretekli teden posvetovala se je angleška spodnja zbornica o novi irski kazenski postavi. Gladstone je zastavil svojo veljavno besedo ter rekel, da mora nova postava žaliti vsacega Irca, ako se bodo pravde irskih zatožencev reševale pri angležkih sodiščih. To postopanje bo še bolj razdvojilo irski in angleški narod. Sila ni prida in tudi Anglija si nikoli ne pridobi Ircev z drakoničnimi postavami. Ko je Gladstone v imenu svojih prijateljev obljubil samoupravo, potihnili so agrarni zločini na Irskem. Dokler se irska stranka bori za svoje pravice zmerno in postavno, upirala se bo Gladstonejeva stranka vladni sili proti Ircem. Gladstone je prepričan, da pravično postopanje z Irco koristi angležki državi. Poldrugo uro je Gladstone govoril proti novi irski postavi, ter pobijal vladni načrt. Za njim se oglasi minister Göschen, da brani vlado. Čudi se Gladstone-ju, da popolnem prezré zločine irske narodne zveze. Sramota bi bila za angleško vlado, ko bi odobraval žalostne sedanje irske razmere. Sedanja postava sicer ne bo zadovoljila Ircev, niti v prihodnje preprečila nemirov, vendar je potrebna, da se izvrše druge potrebne preosnove. Irska narodna zveza ima povsod po deželi svoje prijatelje, in porotniki navadno oprosté vsacega irskega zatoženca. Vlada hoče in mora storiti svojo dolžnost, ter postavi prioriti prejšnjo veljavo. Ko je Gladstone govoril, vladala je v zbornici sveta tišina, Göschen pa so Parneliti večkrat s krikom pretrgali govor. — Prej ali slej morajo angležki državniki sprevideti, da le pravica je trdna podlaga državam, in da Irco ne dajo prej miru, dokler se otresejo nečloveškega jarma angležkih lordov.

„Agenzia Stefani“ poroča 31. marca iz *Masave*, da so bašibozuki imeli boj s tolpo Debebovo. 28. marca je laška stotnija trčila na Debebovo tolpo, ter jo pregnala na visočino pri Ghedamu. Sovražnik je imel 4 mrtva, 20 ranjenih; Italijani enega mrtvega in tri ranjene.

daljeni gorski vasici; taka vas je dosti oddaljena od mesta in zato se ležej smešé in grajajo napake ljudi, pretresljivo popisuje nesreča, tako da marsikteri gospej zaigra solza v očesu; pač mora biti mehkočutna in dobra taka gospa, ktero toliko gane izmišljena tuja nesreča; pa to nič ne moti rahločutne gospe, da, ko dospévši domú, zapodi dekle iz službe, če je revica trudna od tekanja in težkega dnevnega dela, gosposé čakajoč malo zadremala in ni takoj skočila in postregla svoji vladarici.

Odtod si lahko razlagamo, zakaj da pisatelji v žaloigrah tako vabljivo in prikupljivo slikajo pregrehe in jih zopet tako lahko spravijo z npravnimi zahtevami; skoro si človek želi imeti take napake; želi strasti vsaj za trenotek postati suženj; vsaj se človek brez težav dvigne in poboljša in ravno vsled svojih napak je v družbi še bolj interesanten.

Odtod so znane stereotipne igre s stereotipnimi značajmi. V njih vedno nastopajo mehki očetje, muhasti strici, ljubeznjive tetke, ljubosumni možje zakonski in po možitvi zevajoča dekleta, ktera si junak v igri z lahkoto pridobi, če jih tudi,

ali recimo raji, ker pišemo resnico, ker jih mati tako skrbno varuje. Da bi kdo v takih igrah globekeje segel v življenje, da bi kdo imel pred očmi plemeniti namen zakona, da bi se v igri videlo, kako v vseh rečéh vlada neka viša moč, da bi se kje kazala previdnost božja v nerazumnih namutih — vsega tega zastoj pričakuješ od takih dramatičnih del. — Onemogla sentimentalnost prevladuje povsod, ki se vdaja bogato olepšanim strastem in jih ljubeznivo izgovarja . . .

Tak je dandanes posel dramatični umetnosti in kako bo ona izpolnovala zahtevo: da naj govori tudi mogočnim resnico, ktere si jim drugi ne upajo povedati v obraz? Ne, „Viel Irrthum und ein Fünkchen Wahrheit“, to je glasilka glediščnim igram; to „vleče“ ljudi v gledišče — to nese!

Gledišče bodi idejalni trg življenja, kjer mogočni bogatini vidijo prave ljudi, katerih v življenji ne marajo srečavati. Na odru nastopajo nesrečni, revni, zapuščeni ljudje; te toraj vidijo, taki jim budé sočutje, usmiljenje, dobrotljivost. O kako plemenita, kako lepa je za gledišče ta naloga. Igre naj boga-

tinom kažejo revo ubogih ljudi in naj jih navdajajo z usmiljenjem in jih mečé, da imajo: „odprto srce in odprte roke za trpečega brata“. Revezu pa naj s tem spričujejo, kako naklonjeni so jim bogatini in kako želé, da jim zljajšajo njih težavni stan. Gledišče ima toraj nalog, da nekako izpolnuje zevajoči prepad med bogatinom in revežem, da pri bogatih bodi usmiljenje, pri revežih zadovoljnost; sploh: da gledišče pripomore po svoje, da se v človeški družbi povoljno rešuje socijalno vprašanje, ali da se vsaj odlaga za pozneje čase grozna socijalna katastrofa. Zares prelep namen gledišču, kjer naj bogatin vidi resnične ljudi!

Toda tudi ta namen je zgorelo dandanes gledišče. Res sicer v igrah nastopajo razcapani reveži: skorje-lačni otroci, obleke potrebne matere itd.; toda zakaj vse to? Pogosto zato, da se s temi občinstvo razvedruje, da ima, kakor pravijo svoj „hetz“; morda vržejo potem revežu kako kost, da jo obere, pa ga ne slišijo, ko jih na tihem proklinja in zdihuje po osveti, kedar tudi bogatinom zasveti dan plačila.

Izvirni dopisi.

Iz Velike Doline, 2. aprila. Predragi „Slovenec“! odkar se je pri nas cerkev blagoslovila, mislim, še nisi prinesel od tū nikakega sporočila. Da tvoji obili bralci ne bodo mislili, da spimo, dovoli mali prostorček dvojici vrstic, ki naznanjajo obilo delo dobrih; dela hudobnih ostanejo pa naj zapisana ali nezapisana v črnih bukvah zlobnosti; pozabljenost naj jih zagrne, da ne služijo v pohujšanje tistim, ki v dobrim zadosti utrjeni niso in se zlobe, kakor jabelko gnjilobe, nalezti zamorejo.

O, ne spimo ne, naša mladina v cerkvenem petji vedno prav dobro napreduje in graščina Mokriška jo v tej vnemi obilo podpira. Ne samo, da ona sama mnogo daruje iz svojega, še celó na ptuja vrata po širocem svetu trka in prosi milodarov za našo ubožno mladino in tudi siromašno cerkev.

Res, pravi vzor bogatim je ta gospóda; skoraj bi rekel, da ji vest ne dovoli, puščati mladine in cerkev brez daru. Pa tudi g. učitelj ne povrne se iz graščine, da ne bi dobil za mladino, če ne več, vsaj dvojico toplih nogovic ali zapestnikov itd. V nabiro za mladino napravili so pušico na mizo, da isti, ki pride prekasno, mora plačati vanjo dvajsetico; ako je obilno gostov ob mizi, tedaj tudi ne pozabi mali sinko priljubljene mu stvarce, poseže po pušico, ter gré okoli gostov in ne odjenja, dokler se mu kaj dá.

Tako so letošnjo leto 17 otrok popolnoma oblekli, drugih 24 pa le deloma; pogostili so enkrat vso šolsko mladino (nad 100 otrok), dvakrat pa pevce, ki se trudijo s cerkvenim petjem. Mar li ni to lepo in posneme vredno? Bog jim povrni! Za cerkev preskrbeli so to zimo dvoje mašnih oblek iz čiste svile; zvezljale in sešile so jih gospe same lastnoročno; dvoje družih so pa predelale in osnažile, da so kakor nove; sedaj lotile so se cerkvene perila, katerega hočejo tudi v réd spraviti. Tako milosrčno delovanje prihrani obilo stroškov revni cerkvi in ubožnim faranom. Toraj ponavljam: Bog jim poverni stoterokrat!

Iz Št. Jurja pri Šmariji, meseca marca. (Družba treznosti.) V letošnjem pastirskem listu nam mil. višji pastir priporočajo snovati družbe treznosti proti vedno bolj razširjajočemu in razdevajočemu zlu žganjepivstva. Prava in srečna misel je ta, ne le družbe snovati, ampak jih postaviti na cerkvena tla, ter jih svetu odkriti kot cerkveno bratovščino, kajti verno ljudstvo se hoče vojskovati in zdrževati ne samo zavoljo časnih, ampak veliko več zavoljo večnih blagrov. — Brez primere več in bolj zvestih udov se bo na ta način dobilo, kajti vernim ljudem je ta bratovščina zato všeč, ker se tudi za nesrečne pijance moli, kakor se je nekdo izrazil, rekoč: Veliko in vsake vrste bratovščin imamo, pa ta je zato dobra, ker se bode z njo vendar enkrat tudi pijancev spominjalo ter za nje molilo.

Tukaj se je precej po prebranem listu na pustno nedeljo jelo zapisovati v bratovščino. Od začetka je šlo bolj počasno, treba je bilo s primernim podukom pomagati k spoznanju in navduševati k srčnosti; vendar se jih je že do praznika sv. Jožefa oglasilo 237 različnega stanú, spola in starosti; ko pa pride praznik sv. Jožefa, kateri je varh in pomočnik tej bratovščini, in ko se je zbranim vernim kazal sv. Jožef v lepoti njegove zdržnosti in pravičnosti do Boga, do bližnjega in sebe nasproti pijancu, zlasti

nesrečnemu žganjepivcu, v njegovi pregrešnosti in krivici do Boga, bližnjega in sebe — je sv. Jožef zmagal! V dveh dneh pristopilo je zopet toliko novih udov, da jih sedaj šteje bratovščina skup 565. Če se pomisli, da tukajšnja župnija šteje 1300 duš, je že to gotovo veliko število. Ljudje so k bratovski sv. maši z blagoslovom prišli v tolikem številu, kot ob nedeljah. Čudno pa je bilo, kako se je vse brez kacega pritiska ali sile godilo, tako, da mnogokrat mož ni vedel za ženo, žena ne za moža, bratje in sestre ne jeden za drugega, če so se že ali se še le bodo vpisali ali ne. Naj sem semtertje vprašal, če je komu naročeno še koga drugega vpisati, sem dobil odgovor: naj le sami pridejo, če se hočeje vpisati, vsaj so slišali!

Nam toraj v tem oziru drugega ne manjka, kot stanovitosti, in pa bratovskih podobice s sv. družino na čelu, da se bomo storjenih obljub spominjali in da bomo zmeraj živo pred očmi imeli dolžnosti in dobrote zdrženosti.

Naj spodbujajo ter vrstice ter vнемajo tudi druge k pristopu v to prekoristno in za sedanje čase prevažno bratovščino; te vrstice naj vsakemu kličejo: Če so oni zamogli, zakaj bi pa tudi mi ne? Pojdite toraj, kdor to bere, ter naj stori tudi tako! t. j. zapiši se v bratovščino treznosti!

Naše slovstvo.

Otrokom in njih prijateljem za piruhe.

Angeljček, otrokom učitelj in prijatelj. — Izdal: Anton Kržič. I. zvezek. — V Ljubljani 1887. — Samozaložba. — Tiskala „Katoliška Tiskarna.“ S tem naslovom je izdal ravno kar za mladino slovensko neumorno delavni pisatelj g. A. Kržič prijazno, lepo knjižico, namenjeno nežni mladini v poduk in zabavo.

Namen temu zvezku pisatelj tako-le pojasni: Kakor skrben angelj vas (otroke) želi od hudega odvrčati in k dobremu spodbujati; hoče vam biti, kakor je pridejano: učitelj ter vas učiti, kako si morate tudi vi polagoma nekaj angeljskega prisvojiti. „Angeljček“ vam hoče biti pa tudi še ljubeznjiv prijatelj, ki vam ne bo vedno le resnih reči pripovedoval, ampak mnogo kaj tudi v veselje in zabavo. Ker do tega mu je veliko, da ste veselega srca in obraza; seveda vse, kar je prav in spodobno in brez greha!

Da to lože doseže, pravi izdatelj dalje: Lepih podučnosti in vedrilnih spisov, zlasti mičnih povestic in pesmic sem si nabral — in bom še nabiral — ter jih dal natisniti. Da bi se bolj zmenili zanje in jih ne zanemarjali, sem jih angeljem varuhom izročil, da naj vam glasno na uho zvonijo vsakemu posebej! Iz srca želim, da bi vam zdaj — v prelepi detinski dóbi — ti angeljski glasovi zvonili veselje in radost, ob enem vam pa tudi prizvonili srečno prihodnjost. Žalostnega otroka kar ne morem gledati; in srečne in vesele bi rad videl vse otroke naše ljube domovine — srečne in vesele zdaj — srečne in vesele, ko dorastejo — nad vse srečne in vesele tudi po smrti v večnem življenji.

S tem pisatelj naznani in razloži hvalevredni namen, ki ga hoče z Angeljčkom doseči pri slovenski mladini. — Po tem vodilu je tudi snov v zvezku razvrstena. V prvem bolj podučnem delu

nam izdatelj podaja lepih podučnih povesti, jasnih; po domače razloženih naukov, ki naj otrokom um bistré, srce blažé, posebno jih ogrevajo za bogoljubna dela.

V drugem bolj zabavnem delu vedri otroke z mičnimi povesticami in s kratkočasnimi pesmicami, uganjkami in šaljivimi vprašanji. Povestica: „Sladka kaša“ in pa pesem: „Muhasti deklamator“ spričujeta, da je pisatelj otrokom želel tudi s svojimi spisi podati kaj za kratek čas in nedolžno veselje. Kako lepo bodo n. pr. deklamovali otroci sledeče vrstice:

Ko zjutraj pozno spat gremo,
Zvečer pa zgodaj vstanemo:
Reči prečudne zró ušesa,
Strmeč poslušajo očesa.
Po zraku pujski pojejo
In v hlevu ptički krulijo.
Tako je bilo in bo spet,
Povsod, kjer je »narobe svet«.

Pravijo — piše Slomšek domoljub — da je velika umetnost, otroke dobro in prav učiti. Jaz pa pravim, da pri otrocih ometena umetnost najmanj veljá. Otroško nedolžno srce imeti in otroke po Kristusovo ljubiti in zanje skrbeti — to veljá! — Tega nauka Slomškovega se drži g. Kržič v vseh svojih mladini namenjenih spisih, zato zbira in izbere otrokom tako primerne tvarine in jo jim podaja v lahko umljivi priprosti otročji besedi.

Knjižico pa priporoča in otrokom prikupljivo dela lepa zunanja olupšava in prijazne podobice tū in tam med berilom naslikane, ki otrokom pojasnujejo branje. Vem, da otroci ne bodo imeli veselja čebel dražiti, ako bodo brali in videli, kako so Peterčka oklale, ki očeta ni bogal in je čebele dražil.

Tvarina in zunanja oblika priporočati knjižico vsem domoljubom, ki hočejo otroke ohraniti nedolžne in bogoljubne; knjižico priporoča posebno tudi še nizka cena zvezek po 12 kr. — zato je upati in želeči, da starši, kateheti, učitelji in sploh prijatelji otrok pridno sežejo po knjižici in z lepim „Angeljčkom“ otroke razveselé — za piruhe. —n.

Domače novice.

(Visoki nemški vitežki red) je, kakor se nam iz Metlike z dné 1. t. m. poroča, za tamošnjo župnijo imenoval preč. gosp. Franca Dovgana, župnika v Podzemlju, z naslovom prošta. V Podzemelj pride za župnika čast. gosp. Josip Romé, dosedaj kaplan v Skocijanu na Dolenjskem, ki je prestopil k nemškemu viteškemu redu. K temu redu vsprejet je tudi čast. gosp. Andrej Gliebe, kaplan Podzemeljski.

(Dnevni red javni seji Ljubljanskega mestnega odbora) v torek 5. aprila 1887 ob 6. uri zvečer v mestni dvorani. I. Naznanilo prvosedstva. II. Vodovodnega odseka poročilo o napravi podrobnih načrtov za vodovod. III. Finančnega odseka poročilo: a) o dovolitvi kredita za vodovodna dela; b) o napravi duplikatov — srečkam Ljubljanskega mestnega loterijskega posojila; c) o računskih zaključkih mestnega loterijskega posojila in mestne klavnice za 1886. leto; d) o proračunu mestnega loterijskega posojila in mestne klavnice za 1887. leto. IV. Šolskega odseka poročilo: a) o podelitvi Franc Josipove ustanove za 100 gld.; b) o dotacijskih računih

Ceno človekovo, da smo po božji podobi vstvarjeni, da smo toraj enakorodni, da imamo v življenji enake pravice, to temeljno versko resnico popolnoma prezira moderna dramatika. Zato se po teh igrah človek sodi le po zunanjih sodilih, po obleki, po bogastvu, po stanu itd., sploh da človek toliko veljá, kar plača; človek pa da se še le z baronom začne. Iz lož gledajo v zlató in svilo oblečena gospóda pomilovalno ali celó zaničevalno na galerijo, kjer se tlači „mizera plebs“, ki je, zapečljana morda, pometla vse kote domá, da je spravila groše skupaj in jih prinesla v gledališče, da je priča, kako jo vse zaničuje ali vsaj miluje; z zavisti-polnim očesom zré v lože na bogatino, vzbujajo se ji želje, da bi bila tudi rada deležna njih sreče in v sreih vstaja vprašanje: Zakaj bi pa to ne bilo mogoče? Da smo si ljudje bratje, otroci enega očeta; to je tuje mogočnim, in nerazumljivo revežem. Pojdi in povej to bogatinom, to bo zanje: „crimen laesae majestatis“; povej to revežem: za norca te bodo imeli.

Da so razni narodi kedaj imeli skupnega očeta, da naj toraj narod ne sovraži naroda, saj sta si brata, ta nauk se prezira po gledališčih; da, še nasprotno se goji; prepír se seje med narodnostmi, brezno se širi med brati. V dokaz temu samo to-le: Kolikrat so morali v našem nemškem gledišči nastopati sovraženi Čehi s potlačenimi nosovi in potrtem instrumentom, da so se drugi iz njih norčevali, da se je naše nemško občinstvo zabavalo. Tako se goji po gledališčih nauk bratoljubja . . .

Toda dovolj, preveč sem že naslikal senčno stran modernega gledišča; prehudo je človeku, če pomisli na gledišča solnčno stran; na njegov važni pomen in vzvišeni namen, ki ga je dramatična umetnost vsaj deloma si bila svesta in ga izpolnovala pri starih Grkih.

Tū so se učili Grki spoštovati bogove, ljubiti domovino; tū so videli hudobijo pa tudi kazni za njo, gledali so blaga dela in veselili se njih plačila; to je bila lepa šola krepostnemu življenju.

In kakor se solnce pri zatonu pokaže v vsej svoji

krasoti, tako se je tudi proti koncu srednjega veka v vsem svojem krasu prikazala dramatika v krščanski dóbi — mogočna, krasna nebeška gospa, a je izginila do danes in se umaknila vlačugi, pri kateri je na prodaj čast in poštenje.

Častita gospóda! Nekaj me tolaži pri tem govoru, in to je: da mi ni bilo, govorečemu o gledališča senčni strani, treba govoriti o slovenski dramatiki, ki se še le oživlja, in milo prošnjo imam do slovenskih dramatikov: Otresite se v dramatiki tujega modernega jarma, in če pišeti igre za slovenski narod, postavite se na varna, pri vsem tem pa dosti prostorna krščanska tla. Slikali bote lahko resnično življenje, a spisi vaši naj se klanjajo božjim in pravnim zakonom!

To bodi brez sence solnčna stran slovenski dramatiki!

I. in II. mestne deške, mestne dekliške, mestne nemške deške in mestne nemške dekliške ljudske šole. Tajna seja.

(V kranjsko hranilnico) je vložilo v minolem meseci 1811 strank 417.989 gld.; izplačalo se je 2095 vložnikom 472.738 gld. 92 kr. V prvem četrtletju t. l. je došlo 165 prošelj za 2.586.103 gl. 61. kr. Vodstvo hranilnično je zadostilo 148 prošnjam, 17 prošelj je zavrglo, ker nimajo zadostne varnosti.

(Knez Carlos Auersperg) je daroval strokovni šoli za leseno obrtnijo v Kočevji 300 gld. in župnijski cerkvi v Osilci 400 gld. za nove altarje in orglje.

(Razpisane so službe): občinskega zdravnika v Metliki, plača 600 gld., prošnje v četrteh tednih; pristava pri ravnateljstvu pomožnih uradov pri nad-sodnji v Gradci, prošnje do 14. aprila do ondotnega predsedništva; sodnijskega sluga pri c. kr. okroži sodnji v Radovljici, plača 250 gld., in 25 odstotne doklade, prošnje do c. kr. deželne sodnje v Ljubljani do 6. maja.

(Duhovske premembe v goriški nadškofiji.) Č. g. Julij Rossi, knezonadškofijski kancelist v Gorici, imenovan je drugi duhovni pomočnik v Trziči; novomašnik č. g. Evgen Jordan, šel je kot kaplan v Oglej; č. g. Josip Peteani, kaplan v Muši, premeščen je kot tak v Št. Peter ob Soči; č. g. Josip Ballaben, kaplan, in č. g. Jakop Pussig, župnik v Št. Petru ob Soči, sta v začasnem pokoji. — Umrli so č. gg.: Peter Utili, župnik v S. Canianu; Ivan Tribusson, duhovni pomočnik v Trziči; Franc Peršič, vojaški duhovnik v pokoji v Gorici; Jožef Leban, duhovnik v stalnem pokoji pri usmiljenih bratih v Gorici, bolan na duhu.

(Tržaška skladišča.) S poslanci tržaške občine in obrtnijske zbornice štirinajst dni na Dunaju trajajoče razprave gledé zgradbe in uprave tržaških skladišč so bile zadnjo soboto končane. V nedeljo ob 10. uri dopoludné so se imeli podpisati zapisniki, ali ker je poslanec Teuschl nanaglomoma umrl, ni se moglo to zgoditi in tržaška zbornica je morala drugega poslanca poslati na Dunaj, da zapisnike podpiše; sicer pa to ne bo imelo nobenih drugih škodljivih nastopkov. — Omenjeni zapisniki so bili podpisani vtorek; zdaj jih mora potrditi še tržaški svet in potem bo pogodba pravoveljavna.

Razne reči.

— Papež in kat. časnikarstvo. Glavni vrednik lista „Korresp.-Blatt für d. kat. Klerus“, g. kanonik Berthold A. Egger v Klosterneuburgu, dobil je od papeževnega državnega tajnika jako laskavo pismo. Sv. oče pohvalijo njegovo pisateljsko delovanje ter mu želé, da bi še dolgo deloval v blagor cerkvi in državi.

— „Cvetje z vrtov sv. Frančiška“ bode še nadalje izhajalo. Prvi zvezek VII. tečaja izide po Veliki noči. Naročnina, ki ostane, kakor je bila do zdaj 70 kr. za cel tečaj, to je, 12 zvezkov, naj se brez odlaganja pošlje na opravišstvo „Cvetja“ v Gorici (Görz). V 12. zvezku VI. tečaja se vpraša vrednik vsled mnogih bridkih skušenj: „Ali naj konec storimo temu ubogemu „Cvetju?“ Da povemo po pravici, namenili smo se bili že davno.“ — Da se ni to zgodilo, ima g. vrednik dovolj vzrokov. „Cvetja nismo ustanovili mi; ustanovila ga je očitno božja previdnost ob času, ko ga je bilo treba pobožnemu našemu ljudstvu. Nimamo pravice, po svoji glavi mu vstavljati življenja. Kakor je toraj sveti Martin molil na smrtni postelji: „Gospod, ako sem še potreben tvojemu ljudstvu, ne branim se dela.“ Tako pravimo tudi mi, in nočemo prezirati znamenj in preslišati glasov, ki nam vtegnejo razodevati voljo božjo. Iz med ljudstva se nam razodeva želja, da bi „Cvetje“ še nadalje izhajalo, in star pregovor pravi: „Ljudski glas, božji glas!“ Zlasti pa mora biti merodajno za nas, ker tudi naši redovni predstojniki v Rimu odločno želé, da se „Cvetje“ ohrani, že zato, ker je bil dozdaj edini list našega reda med Sloveni, in bi se nikakor ne vjemalo s stanovitno skrbjo, ki jo imajo sveti oče, papež Leon XIII., za tretji red sv. Frančiška, ako bi tako hitro popustili, kar smo s posebnim Njegovim blagoslovom srečno začeli. Letos obhajajo sv. oče zlato mašo; k temu veselemu dogodku naj cvete toraj to naše „Cvetje“ vsaj še to leto (ako bo namreč mogoče do konca leta dovršiti tečaj) in na dalje prevodi Bog! — Skušali smo podpore dobiti tudi pri zmožnih redovnih bratih in drugih prijateljih, da bomo nadalje mogli zvezke bolj hitro izdajati, če se bo kolikaj dalo, vsak mesec po enega, ali morebiti tudi še v krajših obrokih, dokler pridemo nazaj v stari kolovoz in bo moglo „Cvetje“ zopet izhajati ob določenem času.“ V pri-

hodnjem tečaju bode več manjših spisov. Prinašala se bodo poročila o razširjevanji katoliške vere po misijonih. Nadaljevala se bode razlaga novega vodila tretjega leta. Obljubljenih je tudi več krajših spisov o cvetličarstvu. Gledé na to mnogostransko in zanimivo vsebino, kakor tudi gledé na nizko ceno tega tako potrebnega mesečnika priporočujemo ga prav toplo vsem častitim bralcem.

— 17. aprila t. leta praznuje češki pisatelj Franc Pravda sedemdesetletnico. Svojimi lepimi povestmi vzbudil je v marsikterem češkem srci ljubezen do domovine. Že 40 let biva g. Pravda v Hrádku. Rodoljubi v Sušicah so sklenili, da mu pri tej priliki priredé svečanost. Društva v Sušicah mu poklonijo svečanosten album.

— Katoliška cerkev na severu. V znanem kupčijem mestu Bremen, ki je z okolico samostalna država, množi se število katolikov. 1. decembra leta 1885 je bilo 6025 duš (samo v mestu Bremen 4943), a 1. decembra leta 1881 jih je bilo v Bremen le 4494.

— Bruder-Klausen-Fest. Spomin na izveličanega brata puščavnika Nikolaja iz Flüen-a so letos posebno slovesno praznovali v Švici. Svečanost se je pričela 19. pretečenega meseca in imela je cerkveno-političen značaj. Navzoči so bili: škof Egger iz St. Gall-a, 80letni prošt Janer iz Luzerna, provincijal kapucinov o. Justiani; ti in drugi so imeli svečanostne govore. Pri glavnem praznovanju 22. pretečenega meseca je bilo navzočih nad 10.000 ljudi. Slavnost je počastil z navzočnostjo zvezni predsednik Droy in dva druga člana najvišje švicarske oblasti, kar je dalo svečanosti političen značaj; to se je kazalo tudi pri napitnici predsednika, ko je rekel, da se mora pred vsem cerkven mir napraviti v deželi. Brat Nikolaj iz Flüen-a je umrl 21. marca 1487 na glasu svetosti. Bil je uradnik in vojak in kot tak izvršil svoje državljanske dolžnosti, potem pa je, pokoren uotranjemu poklicu, zapustil svet in je šel v samoto, kjer je živel kakor puščavnik. Daleč okoli je slovel, ker je dajal dobre svete ljudstvu, za gotovo je dognano, da dvajset let ni vžival drugega, kakor sv. hostijo ob nedeljah v domači cerkvi. Najbolj je zaslovel, ko je leta 1481 pomiril razjarjene rojake. Po slavni vojski z Burgundci so švicarski zavezniki postali bogati, ter so se pri obravnavah v Stancu sprli, ker prvotni kantoni niso hoteli v zvezo sprejeti mesti Freiburga in Solothurna. Žugala je domača vojska. Šli so po brata Nikolaja. Ta jih je lepo spravil med seboj, in sloga je bila potrjena; prerokoval pa je brat Nikolaj tudi verski razkol in vojske, ki imajo nastati v Švici. — Svečanost katolikov niso motili in žalili protestantje, zato je ta svečanost posebno znamenje upanja, da se cerkveni mir povrača.

— Cesarica Evgenija, vdova po ranjem cesarju Napoleonu III., biva sedaj v Neapolji. Laški vladi je obljubila, da bo stregla v abesinski vojski ranjenim vojakom. To obljubo visoka gospá tudi milostno spolnuje. Večkrat obišče ranjene vojake, deli jim hladilne pijače ter jih tolaži. Najbolj skrbi za prostaka Angela Bartagli-a, kteremu so odrezali desno roko. „Strežem Ti“, rekla mu je nekega dne cesarica, „iz ljubezni do Tvoje postarane matere, ker vém dobro, kaj in koliko čuti mati za svojega nesrečnega sina.“

— Stara bojna ladija „Nadvojvoda Ferdinand Maks“ šla je „v pokoj“. Na njeno mesto pride oklopna ladija „Prestolonaslednica Stefaniya“ Vzgrajena je v „Stabilimento tecnico“ pri sv. Roku poleg Trsta. Njena dolžina meri 85 m., širokost 17 m. Izdelana je iz jekla, oklop je debel 230 mm. Ima dva stolpa, v vsakem je nastavljen po jeden Kruppov top; vrh tega je oborožena z osmimi topovi in 11 hitrostrelkami. Stroški znašajo 5 milijonov.

Telegrami.

Postojna, 4. aprila. Preč. g. Legan, ekspozit Ubelski pri Hrenovicah je danes jutraj umrl. Pogreb bo v sredo ob 10. uri.

Dunaj, 4. aprila. V gospodski zbornici se je izročila postava o zavarovanji delavcev posebnemu odseku petnajsterih vdov, in postava o pokojninah vojaških vdov odseku deveterih udov. — Predlog o carinskih tarifih se je po nasvetu poročevalca grofa Kuefsteina z malimi vladnimi spremembami v drugem in tretjem branji sprejela brez debate, kakor je sklenila poslaniška zbornica. Prihodnja seja ni določena.

Budapešt, 4. aprila. Cesarica je zvečer odpotovala v Herkulove toplice.

Petrograd, 4. aprila. Veleposlanik Šuvalov je predvčeranjem tu sem došel.

Petrograd, 4. aprila. „Nov. Vremja“ poroča, da je državnemu совету predložen načrt visokih davkov. Potni listi v inozemstvo veljajo za tri mesece trideset zlatih rubljev, za vsak mesec dalje do jednega leta petnajst in za vsak dan prihodnjega leta jeden rubelj.

Rim, 4. aprila. Nov kabinet sestavljen. Depretis prevzame predsedništvo in vnanje zadeve, Crispi notranje, Zanardelli justico. Danes pričakujemo službeno objavo.

Umrli so:

V bolnišnici:
31. marca. Marija Verhovšek, dninarjeva žena, 49 let, jetika.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.	730-78	+ 0-8	sl. zap.	oblačno	
2. 2. u. pop.	730-20	+11-2	"	"	0-00
9. u. zveč.	731-25	+ 7-8	"	"	
7. u. zjut.	732-64	+ 7-6	sl. zap.	oblačno	
3. 2. u. pop.	732-55	+13-0	sl. zap.	del. jasno	0-00
9. u. zveč.	734-39	+ 8-0	"	del. jasno	

V soboto jutraj jasno, potem oblačno in vetro. V nedeljo deloma oblačno in vetrno. Srednja temperatura obeh dni 6-6° in 9-5° C., za 1-2° pod in 1-4° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

4. aprila.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	80 gl. 50 kr.
Srebrna " 5% " 100 " (s 16% davka)	81 " 55 "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	112 " 75 "
Papirna renta, davka prosta	96 " 95 "
Akije avstr.-ogorske banke	877 " "
Kreditne akije	279 " 40 "
London	127 " 60 "
Srebro	" " "
Francoski napoleond.	10 " 10 "
Ces. cekini	6 " "
Nemške marke	62 " 60 "

Tržne cene

dné 2. aprila t. l.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hktl.	7 15	Špeh povenjen, kgr.	— 66
Rež,	4 87	Surovo maslo, "	1 —
Ječmen,	4 55	Jajce, jedno	— 2
Oves,	3 09	Mleko, liter	— 8
Ajda,	4 22	Goveje meso, kgr.	— 64
Proso,	4 87	Telečje	— 54
Koruza,	5 04	Svinjsko	— 64
Krompir,	2 85	Kostrunovo	— 36
Leča,	11 —	Pisanece	— 75
Grah,	15 —	Golob	— 20
Pizol,	11 —	Seno, 100 kgr.	2 85
Maslo, kgr.	1 —	Slama,	3 03
Mast,	— 64	Drva trda, 4 mtr.	6 50
Špeh svež,	— 60	" mehka, "	4 10

Organist in cerkovnik

ki je že več let to dvojno službo zvesto opravljal, ter si s tem tudi dobra spričevala pridobil, želi o sv. Jurji kakšno tako izpraznjeno službo sprejeti. (3)

Prav toplo se toraj priporoča čast. cerkv. predstojništvom, naj blagovolijo ozirati se na ponudbo, kadar tako službo oddajajo. Pisma naj se pošiljajo z napisom J. M. post rest. Litija.

Iz dr. Gregorič-eve zapuščine
v Ptuji prodajam

200 četrтинjakov
dobrega štirskega vina,

letine od 1869. naprej.

Naročila pri

Antonu Gregorič-u v Ptuji.

Poštné zveze.

Odhod iz Ljubljane.

V Novomesto vsak dan ob 6 zjutraj, sprejema blago in popotnike. Prostora je za pet ljudi.

V Lukovco preko Domžal vsak dan ob 7 zjutraj.

V Kočevje preko Velikih Lašč vsak dan ob 1/2 7 zjutraj.

V Kamnik vsak dan ob 1/2 5 popoldne poleti, ob 3 pozimi.

V Polhov Gradec in na Dobrovo vsak ponedeljek, sredo, petek in soboto ob 1/2 5 popoldne poleti, ob 2 pozimi.

Na Ig ob 1/2 5 popoldne poleti, ob 3 pozimi.

Prihod v Ljubljano.

Iz Novega mesta vsak dan ob 2 popoldne.

Iz Lukovce vsak dan ob 5. uri 25 min. popoldne.

Iz Kočevja vsak dan ob 6. uri 20 min. popoldne.

Iz Iga vsak dan ob 8. uri 30 min. zjutraj.

Iz Kamnika vsak dan ob 9. uri 5 min. dopoldne.

Iz Polh. Gradca in Dobrove vsak ponedeljek, sredo, petek in soboto ob 9. uri 15 min. dopoldne.